

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică

**Probleme cheie de reglementare în context național și
regional cu care se confruntă ANRE**

Chișinău, 21 Iunie 2010

Examinarea problemelor de reglementare în context național și regional reiese din următoarele

- 1. Producerea de energie electrică în partea dreaptă a râului Nistru acoperă 25-30 % din necesități.**
- 2. Centrale electrice pe parcursul ultimilor 20 ani nu a u fost construite.**
- 3. Piață regională de energie electrică slab dezvoltată.**
- 4. Sistemul electroenergetic a Republicii Moldova are legături importante cu sistemul electroenergetic al Ucrainei cu care funcționează în paralel și interconexiuni mai slab dezvoltate cu sistemul electroenergetic al României cu care s lucerază în regim de insulă. Actualmente CTEM de la Cuciurgan exportă energie electrică în România.**
- 5. Prevederile Legii cu privire la energia electrică impun ca după anul 2014 piața energiei electrice să fie complet liberalizată.**
- 6. Concomitent asigurându-se securitatea furnizării energiei electrice tuturor consumatorilor, inclusiv a calității serviciilor prestate.**
- 7. Implementarea prevederilor Legii cu privire la energia electrică care resprezintă o transpunere a Directivei UE 54/2003.**

- 8. Gazele naturale se importă dintr-o singură țară, de un singur furnizor și de la un singur furnizor.**
- 9. Piața gazelor naturale, de-iure complet liberalizată din anul 1998, însă furnizorii și consumatorii finali nu pot efectiv utiliza acest drept legal din cauza lipsei furnizorilor alternativi de gaze naturale.**
- 10. Implementarea prevederilor Legii cu privire la energia electrică care reprezintă o transpunere a Directivei UE 55/2003.**
- 11. Aderarea Republicii Moldova la Tratatul Comunității Energetice obligă de a crea condiții pentru concurență loială și implicarea în afaceri pe piața energiei electrice și a gazelor naturale a fiecărei persoane care dorește aceasta.**
- 12. Crearea condițiilor de atragere a investițiilor în sistemul electroenergetic și de gaze naturale este un scop al reglementărilor care se solicită a fi clare, simple și fără diferite interpretări.**
- 13. Utilizarea capacităților de liniilor electrice de transport pentru tranzitul energiei electrice și respectiv a conductelor de gaze naturale pentru tranzitarea gazelor naturale pe teritoriul republicii.**

Obiective de realizat în scopul soluționării problemelor

1. Agenția conform Legii cu privire la energia electrică:

- elaborează, aprobă și monitorizează, cu consultarea autorităților de reglementare ale statelor vecine, normele de gestionare și de atribuire a capacității interconectorilor dintre sistemele electroenergetice;**
- aprobă mecanismele de soluționare a problemei congestiilor în sistemul electroenergetic și monitorizează aplicarea lor.**

2. Elaborarea și implementarea acestor reglementări va fi benefică pentru impulsionarea comerțului transfrontalier cu energie electrică.

3. În acest context comerțul transfrontalier cu țările din vest, va fi posibil la scară largă în urma aderării sistemului electroenergetic al Republicii Moldova UCTE. Aderarea se prevede a avea loc în tandem cu sistemul electroenergetic al Ucrainei, pentru se se elaborează cerințele respective.

4. Construcția, conform Strategiei Energetice a R.M. până în anul 2020, a LEA 330 kV (a doua linie) Novo-dnestrovsc - Bălți, capacitatea de transport 955 MVA, lungime 121,5 km; LEA 400 kV Bălți-Suceava, capacitatea de transport 1715 MVA, lungime 115 km și LEA 400 kV Strășeni-Iași, putere 1715 MVA, lungime 100 km (finanțarea acestor proiecte de BERD și alte organisme financiare internaționale) vor impulsiona comerțul transfrontalier cu energie electrică și constituie măsuri necesare aderării la UCTE..

1. Agenția conform Legii cu privire la gazele naturale:

- elaborează, aprobă și monitorizează, cu consultarea autorităților de reglementare ale statelor vecine, normele de gestionare și de atribuire a capacității interconectorilor dintre sistemele de gaze naturale;**
- aprobă mecanismele de soluționare a problemelor congestiilor în sistemul de gaze naturale și monitorizează aplicarea lor;**

2. Evident că găsirea surselor alternative de alimentare cu gaze naturale este una din problemele cu care se confruntă și țările vecine și orice posibilități de furnizare a gazelor naturale din alte surse urmează a fi valorificate, pentru a exclude situații de întrerupere a alimentării cu gaze naturale celei avute loc la începutul anului 2009.

1. Aderarea Ucrainei la Tratatul Comunității Energetice, aderarea sistemelor electroenergetice ale R. Moldova și Ucrainei la UCTE și respectiv funcționarea în paralel a sistemelor respective vor crea condiții de integrare regională a piețelor de energie electrică, va crește concurența pe piața energiei electrice, va impulsiona comerțul transfrontalier cu energie electrică și respectiv vor avea de câștigat consumatorii finali de energie electrică cărora li se va presta servicii de calitate.
2. Elaborarea actelor de reglementare secundare și implementarea lor va crește atractivitatea sectorului energetic și se vor atrage investiții necesare construcției, extinderii, modernizării și reabilitării infrastructurii sistemului energetic, iar în rezultat vor avea de câștigat consumatorii finali.

Mulțumesc!

